

APÁM, ÉN MEG A RENDSZERVÁLTÁS

Akkoriban apám néhányszor nyilvánvalóan érzett valamit.

Egyébként biztos máskor is és folyamatosan voltak érzései, csak nem adta mindenki tudára azokat – az enyéimre sem például.

Aztán egyszer csak, nagyjából amikor negyedikes lettem, valahogy mégis bizonyossá vált, hogy nem csak gondolkodik, hanem érez is, én pedig azonnal felfigyeltem erre a különleges jelenségre.

A barna bögre meg az ötpártrendszer

Mondjuk, először, egyik este csak értetlenkedett. Bejött a konyhába, ahol még a vacsorára készített bundás kenyér miatt kicsit az égett olaj szaga terjengett, anyám valamit csinált, mit csinálhatott?, rendezgette az edényeket vagy a másnapi munkájához készítette elő az iratokat a konyhasztalon, én pedig egész biztosan a barna bögrét próbáltam elérni a polcon, azt, amelyiknek akkor még megvolt a füle, és esős szombat délutánokra emlékeztetett engem, csak sajnos a bögréhez még nem nőttem elég nagyra, és láttam, hogy még mindig egy picit ugranom kell, hogy levegyem,

ami kockázatos, mert leverhetem, és ez nem is akkora baj, legfeljebb eltörik, annyira nem érdekel, sokkal inkább az, amit anyámtól kapok miatta, azt nem szerettem, de a latolgatásom közben apám megszólalt, és azt mondta anyámnak, hogy „elmentünk tüntetni a Jó Öreggel”. Szóval vonultak, gondoltam magamban, a tüntetők mindig vonulnak, ennyit tudtam, és a Jó Öreggel együtt, ez rendben van, a Jó Öreget apám nagyon szereti, szóval én is. „És... mi volt?” nézett fel anyám fáradtan, de biztatóan valószínűleg, mire apám a nagyon magas szekrény legfelső részéből elővette a különleges alkalmakra tartogatott unicumát, töltött belőle és kiitta, majd ennyit mondott: „azt hiszem, az emberek egy kicsit megöregültek”. Én még mindig a barna bögrével szemeztem mozdatlanul, és próbáltam észrevétlen maradni, mert attól féltem, ha megmozdulok, feltűnést keltek, és kiküldenek, így azt sem tudom meg, miért örültek meg az emberek, és teát sem szerzek magamnak. Anyám talán felvonta a szemöldökét, félig az asztalon heverő iratokra vagy a konyhapulton levő edényekre figyelve, félig apámat biztatva, hogy mondja el, hogy is volt, mire apám úgy folytatta, hogy „vonultunk, minden ment, ahogy szokott, erre valaki elkiáltotta magát, hogy »Többpártrendszert!«... A Jó Öreggel összenéztünk, hogy most megöregültek, vagy hol élnek ezek. Nem akarnak esetleg pingvineket is a Balaton-partra?” Az asztalon koppant az unicumos pohár, apám meg folytatta. „Az Öreg meg erre grimaszolva azt mondta, mér’ nem egyből ötpártrendszert? El is kezdtük kiabálni, hogy »Ötpártrendszert!«, »Ötpártrendszert!«... komolyan mondom, elment az eszük... azt hiszik, bármi lehetséges...”

Nem értettem, miről beszél. Az világos volt az érvelésből, hogy az öt az „több”, mint az egy, de emellett a négy meg a hét is. De hogy mindez hogy jön a tüntetéshez meg a Balatonhoz, azt nem tudtam megfejtetni. Viszont volt egy olyan érzésem is, hogy apám sem ért valamit teljesen. Pedig apám általában mindent érteni szokott, vagy amit nem, azt nem is lehet. Úgy láttam, erről, a többpártrendszer-ötpártrendszer ügyről lehet szó, itt valami nem teljesen tiszta, viszont a tény, hogy apámnak sem az, nekem is felmentést adott a további gondolkozás alól – a lehetetlent végtére nekem sem kell mindig megpróbálni.

Anyám ekkor valami olyasmit kérdezhetett, hogy „Holnap mikor érsz haza?” vagy hogy „Pénteken lesz a szülői értekezlet az iskolában. Nem tudnál elmenni?”; azaz a témát befejezték. Nem kellett tovább mozdulatlanul gondolkoynom. Ugrottam, a bögrét mesterien elértem, csak az a nagy lendületben hozzacsapódott a mosogató feletti csaptelephez, és a füléből egy darab letört. Sajnos nagyot csattant, így letagadhatatlan volt az eset, de anyám meglepő módon túl fáradt volt a szidáshoz, apám meg az ötpártrendszeren mélyázott az unicum maradéka fölött. Véletlenek szerencsés összjátéka. Hirtelen kellett döntenem, hogy bűnbánóan rendezkedjek, vagy minél előbb hagyjam el a potenciális háborús színteret, és persze az egyszerűbb utat választottam: a letört fül a mosogatóban maradt, én pedig gyors mozdulattal teát töltöttem magamnak a pulton levő kancsóból, és a lehető leghalkabb és leggyorsabb macskaléptekkel a szobába slisszoltam.

Leomlott a Fal

Valamivel később történt, azt hiszem, amikor indulni készültünk otthonról, és mindannyian már az előszobában készülődtünk, az öcsém, én meg ők ketten, a cipőnket kötöttük, én meg gondolkodtam cipőkötés közben is, mint mindig, valószínűleg azon, hogy a barátnőm aznap miért viselkedett olyan hülyén vagy hogy a kerti fák lombját vajon az öcsém is ugyanolyan zöldnek látja-e, mint én, vagy éppenséggel mindketten mást értünk „zöld” alatt, amikor apám a semmiből, a légüres térből egyszerűen csak azt mondta, hogy „a fal leomlott, és az emberek átmentek a barátaikhoz meg a családjukhoz, megittak egy sört együtt, és hazamentek, vissza a túlsó oldalra”. Ezt mondta, de a hangjában annyi megrendültség és váratlan megismeretlen lelkesedés volt, hogy úgy éreztem, igazából azt akarta volna mondani, hogy „Értitek? Valami hihetetlen dolog történt! Szétválasztott családok egyesültek ma valami egészen csodálatos, békés módon: átsétáltak egymáshoz a fal romjain! Mindazok, akiket elválasztottak egymástól, most találkozhattak! És valami olyan banális dolgot csinálhattak, mint a normális családok normális körülmények között: söröztek! Ez egyszerűen hihetetlen, elképzelhetetlen és borzasztóan megható!”

Gyorsnak kellett lennem, hirtelen összerakni, hogy mi történhetett, hogy valójában miről beszél apám úgy összefüggéseiben, de sikerült, mert azt tudtam a nagynénemtől, apám testvérétől, hogy Németországban van egy nagy fal, és azt is, hogy amikor azt felépítették, nem figyeltek arra, hogy a családtagok melyik oldalon laknak, az egyikben, a másikon vagy össze-vissza. És akik össze-vissza laktak, azok nagyon rosszul jártak, mert a fal két különböző oldalán ragadtak, és soha többet nem találkozhattak például nagypapák az unokáikkal vagy testvérek egymással. És most, ahogy apám mondja, egyszer csak hirtelen ez a fal romokban áll, és a nagypapák, ha még élnek, láthatják az unokáikat, a testvérek is egymást, és ebben még az is furcsa, hogy ilyen nagy esemény történt, és még csak nem is lőnek, nem voltak tankok meg katonák, pedig úgy tudtam, az fontos változások esetén szokásos. Szóval hogy söröznek. Meg vacsoráznak. Mint a rendes családok, utána meg hazamennek, nem pedig bujkálnak bunkerekben meg menekülnek a lövések elől. Összeszorult a gyomrom, ahogy elképzeltem, hogy valaki becsönget a nagymamájához, az meg az otthonkában kinyitja az ajtót, és megismeri a nagyra nőtt kisunokáját, és csak megöleli egymást, mert nem is tudnak mit mondani. Aztán megisznak egy sört. Vagy lehet, hogy teát.

Apám meghatódott és eufória uralkodott el rajta. Láttam. Annyira meghatódottam, és olyan mérhetetlen eufória uralkodott el rajtam is, hogy majdnem sírtam. Valami hihetetlen és csodálatos dolog történt. Éreztem, biztos voltam benne.

Elmarad a matekóra

Akkor, amikor bejött az igazgató néni, és azt mondta, hogy elmarad a következő óra, egyből tudtam, hogy a szerencse kegyeltje vagyok. Bár először nem akartam elhinni, kérdezgettem is, hogy „mi? a matekóra? de a következő nem is ének vagy rajz lesz, ami el szokott maradni, igazgató néni kérem” – ehhez ragaszkodott, ehhez az igazgató néni kéremhez, hát egye meg, gondoltam, ha neki ez kell, nekem mindegy, mondom. És csodálatos módon ingatta a fejét, hogy nem rajz lesz, tudja, de most mindegy, a matek is elmarad, mert valami olyasmit fogunk csinál-

ni, amit az unokáinknak is emlegetünk majd. Átmegyünk a második bé termébe, a tévéhez. Ekkor rájöttem, hogy a szerencse többszörösen is kegyeibe fogadhatott, mert valami fontos dolgot fogunk nézni, és azért nézhetjük éppen mi ezt a fontos dolgot, azaz azért maradhat el a matekóránk, mert mi érthetjük meg legjobban azt a titokzatos tévéműsort, amit az unokáinknak is emlegetni fogunk, ha egyáltalán emlékszünk majd rá, hiszen mi vagyunk a legnagyobbak az egész alsó tagozatos iskolában, mi vagyunk a negyedikese.

Nem szűntem meg ujjongani magamban. A matekóra, a matekóra, hogy ilyen szerencsénk legyen! Amikor aztán beléptünk a második bé termébe, ahonnan a második osztályt már kivézenyelték, már elkezdtem figyelni, próbáltam a részleteket az eszembe vésni, hogy legyen mit mesélnem az unokáimnak, mert a végén tényleg valami fontosról nem tudok majd számot adni. A tanári asztalon már állt a tévé, csak sajnos nem nagyon működött, zizegett, nem látszott a kép, és a Bocsor tanár úr, aki nyilvánvalóan a tévé beállítása miatt jött le hozzánk a felső tagozatból, ahol egyébként tanított, szerelgette, állígtatta. A tanár úrnak egyébként félelmetesen lila volt a feje, de ez engem nem nagyon zavart, csak megjegyeztem az unokáim kedvéért.

Beültünk a padokba, a képből semmi sem látszott, aztán egyszer csak mégis, valami bejött, néhány másodpercre, de megint eltűnt. Hang azért hallatszott, így például elkezdtek játszani a himnuszt, nekünk pedig fel kellett állni, és a zizegés ellenére komolyan magunk elé nézni, ami borzasztóan nehezünkre esett, azzal próbáltam lehűteni magam, hogy ezt még az unokáinknak is mesélni fogjuk, tehát fontos, de valahogy ettől még inkább nevetnem kellett. A himnuszt végére Bocsor tanár úr megtalálta a megoldást, ami abból állt, hogy a tévékábelt folyamatosan tartania kellett egy bizonyos magasságban, emellett még szuszogott is, de ez lehet, hogy nem volt szükséges, és ha nem mozdult abban a bizonyos felemelt karú, szuszogást kiváltó testhelyzetben, látszott a kép. Az alsós tanító nénik közül többen bejöttek, és leültek a hátsó sorokba, és láttam, hogy nagyon figyelnek. De sajnos az adás unalmas volt. Emberek tömörültek valahol, nem nagyon sokan, de azért eléggé, és

Izso Zita

ISMERETLEN KATONA SÍRJA

*a valódi apám nagy ember. még sokra viszi.
nevet nem ad nekem. nevét helyettem
egy utca viseli,
én meg talán az oltár előtt
egy másik férfit megkapom
mint ahogy uralomváltás után átnevezték a marx teret,
pedig a férfi nem is. csak a neve kell, ami mögé a végén
elbújhatok.
kicsit úgy érzem magam, mint aki
egy idegen sírről fejfát lopott*

egy szakállas, szimpatikus bácsi kilépett egy erkélyre, és szónokolt. Képtelen voltam arra figyelni, hogy miről beszélt. Valami magyar köztársaság, népköztársaság... rettentően untam. Gondoltam is magamban, hogy na, ezt aztán mesélhetjük. Bocsor tanár úr néha megmozdult, a kép ilyenkor elment, de nem volt jelentősége. A végén a szakállas bácsi felemelte a hangját, valamit mondott, kikiáltott, fogalmam sem volt, mit, majdnem elaludtam, de a tévében az emberek tapsoltak, megszólalt a szózat, és fel kellett állnunk. A tömeg énekelt, és észrevettük, hogy van köztük egy operaénekes, aki viszi a szólamot, sokkal hangosabb, mint a többiek, és nagyon hülyén hangzik. Ki-kitört belőlünk a nevetés, és én komolyan próbáltam, hogy belőlem ne, de alig tudtam visszatartani. Akkor az operaénekes bácsi kicsit túlzásba vitte a „bölcsőd ez s majdan sírod is”-részt, én meg a kék nejlonköpenyem piros-fehér szegélyét morzsoltam az ujjaimmal, a földet néztem, és az unokáimra gondoltam, akiknek azt mondhatom majd, hogy „nagyanyátok aznap, amikor az a bizonyos fontos dolog történt, állt, és nem röhögött...”, de elrontottam: hiába tartottam a kezemet a szám elé, egy pillanat alatt tört ki belőlem visszatartatlan erővel a csukló kacagás, a megállíthatatlan nevetőroham, és bár minden erőmmel küzdöttem ellene, a nevetéssel együtt a nyálam is kifröcskölt elsősorban a kezemre, de a padra meg a padlóra is. Óriási szerencse, hogy elnyomta a taps a tévében, és senki nem vett engem észre az előttem álló copfos lányt, a Jutkát kivéve, akinek a nyakát sajnos egy kicsit leköttem.

Mivel nem volt mateklecke, a délutáni napközti végigjártunk a barátnőimmel. Csodálatos érzés volt, hogy a törtek aznap nem nyomasztanak, és nem kell arra gondolni, hogy valami közös nevezős feladat keresztbe töri a délutánunkat, és emiatt a füzet fölött kell szenvedni. Amerikából jöttemet játszottunk, és én stewardess voltam, híres mesterségem címe sz, gumiztunk, és csak a félcombnál buktam el – már megszoktam, és kocsiztunk a lent a, lent a, lent a Volga menténre, jól el is szédültem bele, mert olyan hosszúak abban a veresszakok.

Este apám megkérdezte, mi volt aznap. Bennem volt, hogy megmondom, hogy a Bocsor tanár úr lejött a kisiskolába, elmaradt a matekóra, nem volt lecke, és egész délután csak gumiztunk meg kocsiztunk, de mivel nekem apám titkos példaképem volt, csak megvontam a vállam, és flegmán annyit mondtam: „Semmi különös. Na jó, nem tartottak matekot, de egyébként semmi.”

Tavaszi szél

Március tizenötödike volt, de nem a szokásos. Azért nem, mert nem csak abból állt, hogy az iskolában ünnepeltünk, mint mindig, hanem utána össze kellett készülnödni otthon, és mind a négyen elindultunk Budapestre, MDF-felvonulásra vagy valami ilyesmire, ami a rendszerváltással kapcsolatos, legalábbis ezt vettem ki abból, amit anyuék egymással beszélgettek. Kicsit untam persze ezt a programot is előre, főleg mert a városba vezető utat mindig hosszúnak találtam, ráadásul mindig hányingerem lett, és előre tudtam, hogy az lesz, de azért kíváncsivá is tett, hogy mi az, amiért most nekünk Budapestre kell mennünk, ami eddig még nem volt soha semelyik március tizenötödikén, pedig láttam már egynéhányat.

Budapesten aztán, mikor megérkeztünk, már gyülekeztek mások is, és feltűnt, hogy sokan zászlókat lengetnek, olyanokat, amelyeknek a közepén egy hatalmas lyuk tátongott. Nem tudtam felfogni, ennek mi értelme lehet... mi értelme egy olyan zászlónak, amelyik lobogni sem tud, mert a közepén átfúj a szél? De nem volt idő meláználni, mert hirtelen megláttam, hogy a szürkületben fáklyák gyúlnak, és az emberek nagy komolyan viszik azokat, vagyis tűzzel világítanak idebent, a nagyvárosban, micsoda hihetetlen és csodálatos

ötlet! El is szomorodtam gyorsan; biztos voltam abban, hogy apám úgysem vesz nekünk ilyen csodásan világító fáklyát, mert fél, hogy véletlenül felgyújtjuk valamelyik bácsi vagy néni kabátját. Nem számoltam azzal, hogy annak a napnak lesznek varázspillanatai, és az egyikben, az elsőben, apám kérdés nélkül vásárol nekünk egyet-egyét, az öcsémnek meg nekem. Áhítással és leírhatatlan büszkeséggel vettük át a fáklyáinkat, és a ránk bízott felelősséget mélyen átérezve, ünnepeles hangulatban indultunk el a tömeggel.

Egy ideig csak arra tudtam gondolni, milyen jó nekünk, micsoda különleges érzés fáklyát vinni, kicsit mintha egy filmben lennék, de mégsem csak, mert ez igazi is, ez jutott eszembe többször, amikor hang hallatszott a vonulók első sorából, és végighullámozott a tömegen, majd hozzánk is elért. Egy dal volt, de nem március tizenötödiki, hanem a Tavaszi szél. Micsoda furcsa ötlet! De nem gondolkozhattam ezen túl sokat, mert eljött a nap második varázspillanata is teljesen váratlanul: anyám mellett apám is bekapcsolódott dörögő hangján, nem csak úgy félig-meddig, hanem igazából, én pedig nem hittem a fülemnek! Apám másokkal együtt énekelt! Istenem, akiben

KOMMUNISTA UTCANEVEK 1950-2011 nevezett régi utak!

Antos István utca /XIV ker/
 Asztalos János utca /I ker/
 Bakfalvy Gyula utca /XIV ker/
 Balogh László utca /V ker/
 Bihari Mór utca /XIII ker/
 Bokányi Dezsa utca /VI ker/
 Budafoki /XIII ker/
 Darvas József utca /XIII ker/
 Dávidov Rev /V, IX ker/
 Engels tér /V ker/
 Gaárdán Imre utca /III ker/
 Gusszev utca /V ker/
 Hosszú Károly utca /XIX ker/
 Hatvany Lajos utca /I ker/
 Híkdés Aladár utca /XIX ker/
 Ják Kő /XXII ker/
 Károly Mihály utca /V ker/
 Korvin Ottó tér /III ker/
 Korvin Ottó utca /III ker/
 Kruszalák Béla utca /XIII ker/
 Kun Béla rakpart /XIII ker/
 László János utca /V ker/
 Lengyel Gyula utca /V ker/
 Lenin körút /VI ker/
 Lenin körút /VII ker/
 Lénárt utca /XIV ker/
 Magyar Lajos utca /III ker/
 Majakovszkij utca /VI, VII ker/
 Május 1. út /XIV ker/
 Marton Flóra sétány /III ker/
 Mautner Sándor utca /XIII ker/
 Merengő utca /XXII ker/
 Muck Lajos utca /XIII ker/
 Minna von Pernic utca /V ker/
 Magyaróvári Sasló tér /XXII ker/
 Népköztársaság útja /V ker/
 Népköztársaság útja /VI ker/
 November 7. tér /VI ker/
 Poncey János utca /XIII ker/
 Rajk László utca /XIII ker/
 Révai József utca /XIV ker/
 Rosenburg házaspár utca /V ker/
 Sándor László utca /VI ker/
 Sándor tér /V ker/
 Sándor tér /XVIII ker/
 Söllner utca /XIII ker/
 Somogyi Miklós utca /III ker/
 Szamóczy utca /IX ker/
 Szántó Béla utca /XIV ker/
 Sziklai Sándor utca /I ker/
 Tegenes utca /XIII ker/
 Thälmann utca /XIII ker/
 Tiszta Antal utca /XIII ker/
 Tolbuhin körút /V, IX ker/
 Vágó Béla utca /XIII ker/
 Vörösi István utca /XIX ker/
 Vörösi Hadsereg útja /III ker/
 Vörösi Hadsereg útja /XVIII, XIX ker/
 Vörösi október utca /XIX ker/
 Zamerov tér /III ker/

VÉGE A KOMMUNISTA RÉGI UTCANEVEKNEKI

P. S. M.: Vége a kommunista régi utcaneveknek (1990)

apám nem hisz, és akiben ezért én is egy kicsit kételkedek, de csak annyira, amennyire apám titokban mégis hisz, szóval, Istenem, lehetséges ez? Az én apám, aki addig semmiféle sokasággal semmiféle közösséget nem vállalt, érzelmit aztán meg végképp nem, most velük énekel, és az ének mégiscsak érzés is, nem? Azt dúdolja, hogy „Te engemet, én tégedet”, és valami túlrad benne, ahogy bennem is, és hirtelen úgy érzem, hogy ez a valami most mindenkiben túlrad azok közül, akikkel együtt vonulunk.

A Fal ledöntésének eufóriája vett erőt rajtunk, és világosan éreztem, hogy csodálatos ez a zene, ami mögött nyilvánvaló módon valami csodálatos ügy állhat, és az emberek is csodálatosak, mert apám velük tart és nem egyedül!

Kár, hogy amikor megérkeztünk a nagy térre, és ácsorogni kellett, megint unatkozni kezdtem. Egy távoli nagy színpadon bácsik beszéltek a mikrofonba hosszan és érthetetlenül, más bácsik meg nénik meg elém álltak a nagy termetükkel, hogy az egyébként is érdektelen történelemből semmit se lássak. Indítványoztam apámnak, hogy vegyen a nyakába, és emögött az a titkos gondolat is állt, hogy majd a nyakában ülve tartom a fáklyát, és így miénk lesz a legmagasabban világító fényforrás, hiszen senki nem olyan magas, mint ő meg én együttvéve, ráadásul enyém lesz a legjobb kilátás is. A titkos gondolatot félve osztottam meg apámmal, és – ahogy számítottam rá – a terv már dugába is dőlt: választanom kellett, hogy vagy nyakba ülés vagy fáklyatartás. Jellemző! Jól ismertem ezeket a nevelő célzatú választásokat. Csak hogy ne legyen minden tökéletes! Ennyit a varázspillantokról, gondoltam magamban, és mondtam neki, hogy akkor inkább tartom a fáklyát, nem érdekel a nyakbaülés. Pedig a lelkem mélyén teljesen biztos voltam abban, hogy nyakban ülve jobban lehetne rendszert váltani.

Megint megőrültek

Az ország vezetőit tisztelni kell – ezt mondta a tanító néni, és nem magyarázta meg, miért. De én logikus magyarázat híján is megpróbáltam követni az utasítását. Arra viszont hamar rájöttem, hogy könnyebb tisztelni valakit, miután már leváltották. Mert például a Kádár Jánost

sosem szerettem, nem tudom, miért, és azt sem tudtam, hogy lehetek biztos abban, hogy ezzel a nem-szeretéssel nem megyek a családi közhangulat ellen, de valahogy biztos voltam. Amikor viszont már nem volt fontos pártvezető, és nyilatkozott a tévében, és véletlen megláttam, ahogy beszélt, hirtelen szimpátiát ébresztett bennem. Mert hogy utálhatnék egy öreg embert? Tiszta ránc, nehezen mozog, olyan szerencsétlen. Nem tudtam, miért kellett őt gyűlölni korábban, de azt tudtam, hogy illik, viszont így öregen, hát, már képtelenség volt. Ráadásul aztán meg is halt. Szegény bácsi.

Közben a világ megváltozott meg a politika meg minden, az világos volt, sokat beszéltek róla mindenhol, főleg a tévében meg a rádióban. És egyszer csak a híradót néztük este, én a földön ültem, a mateklecke mellett, még olyan későn is derekasan küzdve, apám meg csak állt, állva pillantott a tévé képernyőjére, ahol az emberek virágokat vittek egy helyre, és néhány percre áhítatos csöndben megálltak, apám pedig azt mondta, amit évekkal azelőtt egyszer már hallottam tőle, hogy „ezek megőrültek, teljesen megőrültek”. És elképedve-szomorúan csóválta a fejét, amikor a bemondó a képsort úgy kommentálta, hogy „Kádár János halálának egy éves évfordulóján több ezren látogatták meg a volt vezető sírját”.

Én csak felemeltem a fejem, még egy pillantást vetettem a néniire, aki feltupírozott hajjal, kezében celofánba csomagolt szegfűkkel a sír mellett állt, megvontam a vállamat, és felismerve, mit is kell éreznem, kicsit felháborodtam, majd megjegyeztem magamban, hogy „Megőrültek. Persze, hogy megőrültek.” És már tudtam is az indokot, tudniillik hogy a világ jó irányba változott, demokratikus átalakulás meg minden... izé, pártok meg szavazás, és a buta emberek a rosszra vágnak vissza, hogy ezt nem tudják megérteni, hogy mennyi lehetőségük van ma, és mennyivel jobb nekik valójában, mint Kádár idején lehetett. Szabadság, nem értik? És Kádár rossz vezető volt meg rossz ember, nem értik? Hiába, megőrültek, teljesen megőrültek. Nem látják, hogy rendszert váltottunk...? Fáklyákkal vonultunk, énekelünk, megrendültünk meg meghatódtunk, szóval mindenfélét éreztünk meg ilyenek? Mi mindnyájan... de mondjuk főleg apám meg én...